

Skötsel- och bevarandeplan för naturreservatet Isgärde och Natura 2000-området SE0330141, Mörbylånga kommun

Skötselplanen är ett praktiskt handlingsprogram för syftet med och skötseln av ett naturreservat. Syftet med reservatet och föreskrifterna i beslutet bestämmer skötselplanens inriktning.

Revidering av skötselplan

I den hitintills gällande skötselplanen från 1997-07-08 står att läsa:

”Skötselplanen gäller för överskådlig framtid vad gäller i planen angivna mål och riktlinjer. De åtgärder som anges i planen inom ramen för givna riktlinjer skall däremot ses över när Länsstyrelsen anser det påkallat exempelvis om det tillkommer ny kunskap om områdets naturvärden eller nya rön inom naturvårdsbiologin som bör föranleda en omprövning av skötseln.”

För att områdets naturvärden ska kunna bevaras och stärkas har en ny skötselplan tagits fram med nya skötselråd. Mer specifikt ges nu möjlighet att öppna upp, friställa träd, bedriva slåtter, beta området samt att utföra kompletterande åtgärder som veteranisering och utsättning av mulmholkar.

Uppdatering av bevarandeplan

Naturreservatet utgör även ett Natura 2000 område (SE0330141). I samband med revideringen av skötselplanen för naturreservatet Isgärde har även bevarandeplanen för Natura-2000 området uppdaterats. Då de yttre gränserna sammanfaller och syftet i beslutet om naturreservatet bedöms vara förenligt med syftet och prioriteringarna för Natura-2000 området har en kombinerad skötsel- och bevarandeplan upprättats för naturreservatet. Beskrivningen av området, bevarandemål och bevarandetillstånd för naturtyper och arter som anges i skötselplanen gäller även för Natura 2000-området. Uppgifter som är specifika för Natura 2000 området och av särskild betydelse för bland annat tillståndsprövning enligt 7 kap. 28a § miljöbalken presenteras i bilaga 2.

Innehåll

1. Beskrivning av reservatet	3
1.1 Sammanfattning.....	3
1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning.....	3
1.3 Naturbeskrivning och biologiska bevarandevärden.....	4
2. Översiktlig målbild och generella riktlinjer	5
2.1 Övergripande mål med skötseln.....	5
2.2 Generella skötselåtgärder	5
3. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	6
3.1 Skötselområde 1: Trädklädd betesmark (9,1 ha)	6
Beskrivning.....	6
Bevarandemål	6
Skötselåtgärder	7
Friluftsliv.....	8
Beskrivning.....	8
Bevarandemål	8
Skötselåtgärder	8
5. Dokumentation och uppföljning	8
5.1 Dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder.....	8
5.2 Uppföljning av bevarandemål	9
5.3 Revidering av skötselplan	9
6. Artlista.....	9
7. Referenslista.....	11
Webbplatser.....	11
8. Bilagor	12

1. Beskrivning av reservatet

1.1 Sammanfattning

Naturreseptatet Isgärde ligger i västra utkanten av Mittlandsskogen, ett av södra Sveriges största lövskogsområden som breder ut sig över mellersta Öland. Området är präglad av människans nyttjande från stenåldern och framåt. De kultur- och naturvärden som finns här är unika för Europa. Det är enkelt att ta sig till detta lilla reservat med cykel, bil och buss.

Här finns många olika äldellövträd så som ek, lind, askar, lundalm och lönn. Den sällsynta vresalmen växer också i skogen. Flera av träden är över hundra år gamla och det finns gott om döda träd i form av fallna stammar och högstubbar, främst av ask. Hassel är dominerande i buskskiktet och vissa individer är mycket gamla och grova. I fältskiktet växer lundväxter, däribland flera orkidéer, vårärt, tandrot och lungört.

Reservatet har flera rödlistade och skyddsvärda arter men särskilt utmärkande är de mykorrhizasvampar som hittats här. De lever i symbios med trädrotter och indikerar att ädellövträd och hassel funnits på platsen under mycket lång tid. Ametistspindling, sötdoftande spindling och praktspindling är några exempel.

Naturtyper NMD (Nationella marktäckedata) <i>Hämtas från DOS/NVR men slå ihop naturtyper där så passar</i>	Areal (ha)
Triviallövskog (utanför våtmark)	1,5
Ädellövskog	5,0
Triviallövskog med ädellövinslag	1,9
Triviallövskog (på våtmark)	0,4
Övrig öppen mark med vegetation	0,2
Varav produktiv skogsmark	8,8
Natura 2000-naturtyper	Areal (ha)
Trädklädd betesmark (9070)	6,2
Arter enligt Art- och habitatdirektivets bilaga 2	
1083 - Ekoxe, <i>Lucanus cervus</i>	

1.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Området har tidigare varit inägomark som hävdats som slåtteräng. Därefter har marken utnyttjats för bete fram till 1960-talet. Under denna tid var största delen av reservatet skogsklätt med undantag för den västra delen som var öppen mark. Strukturen ser ut att ha varit mera luckig med

långsträckta bryn. Sedan reservatet bildades 1997 har skogen varit under fri utveckling med undantag för plockhuggning av enstaka träd för uttag av ved till husbehov.

1.3 Naturbeskrivning och biologiska bevarandevärden

Geologi

Berggrunden utgörs av ordovicisk kalksten. Jordlagren består i den östra delen av sandig-moig morän med stort lerinslag medan den västra delen upptas av sediment i form av grus och sandavlagringar.

Naturtyper och arter

Området är beläget i den västra utkanten av Mittlandsskogen. Omgivningarna utgörs i väster och norr av ett öppet odlingslandskap med odlad åkermark och i övriga delar av ädellövskog och blandlövskog. I söder och väster gränsar reservatet mot djupa diken. Diket i söder finns registrerat i VISS som ett (från början) "naturligt vattendrag". Det omfattas av dikningsföretag Ryd-Isgärde tf, båtnadsområdet är stort och täcker hela reservatet.

Större delen av reservatet utgörs av ett äldre ädellövskogsbestånd. Trädskiktet är artrikt och domineras av ek och lind med inslag av lönn, lundalm, vresalm och klibbal. I övrigt förekommer vårtbjörk, oxel, apel, och enstaka tall och gran. I fuktigare delar växer flerstammig klibbal och glasbjörk. Merparten av beståndet är relativt slutet. De flesta ekar är högstammiga och runt 40-60 cm i diameter i brösthöjd men även ekar över 80 cm med ett spärrgrenigt växtsätt förekommer. Död ved förekommer rikligt både i form av grova lågor och högstubbar, merparten utgörs av ask. Spår av hamling finns på enstaka äldre lindar.

Buskskiktet varierar i området och domineras av hassel och hagtorn med inslag av brakved, berberis, slån och skogskornell. Hasseln är i vissa partier gammal med grova stammar. Men även de mer klenare hasselbuketterna i södra delen verkar vara av äldre ursprung då flera sällsynta och krävande mykorrhizasvampar har stora mycel här.

Fältskiktet är av högörttyp/ädelörttyp. Kärleväxtfloran är rik med förekomst av ett flertal lundväxter som indikerar lång kontinuitet i trädskiktet. Bland dem kan nämnas olika sippor, tandrot, Sankt Pers nycklar, strävlost, skugglost, vårärt, ormbär, storrams och underviol.

Reservatet är rikt på epifytiska lavar och mossor samt tickor. Här förekommer till exempel olivklotterlav, mjölig klotterlav, fläckticka och

stinkbrosking. Bland signalarterna finns bland annat slät lönnlav, oxtungsvamp, grov baronmossa och platt fjädermossa.

Här finns flera observationer av den hotade flikmurklan som växer i lövängar och ädellövskog på kalkrik mark. Det är en värmekrävande art vars fruktkroppar kan ses i maj och som är en nedbrytare bland örter och gräs. Arten finns endast på ett fåtal lokaler i landet. En annan rödlistad nedbrytare som finns här är den rödlistade saffransfingersvampen, som ofta växer i kalkrika ädellövskogar men också i gräsmarker.

I området finns också flera sällsynta, starkt hotade marksvampar som innan denna revidering inte varit kända från reservatet. Praktspindling, ametistspindling, lindspindling och sockelspindling har påträffats här. Dessa arter bildar mykorrhiza med äldre ädellövträd som ek och lind eller hassel. Sötdoftande spindling är en särskilt exklusiv art i reservatet som ställer höga krav på sin livsmiljö och omfattas av åtgärdsprogram för svampar i kalkrika ädellövbärande fodermarker. Här ingår även blomspindling som trivs i samma typ av miljö och som påträffats strax utanför reservatet.

De flesta av reservatets skyddsvärda arter är värmekrävande och knutna till en småskalig mosaik av bryn, gläntor och stråk i ädellövskog med mycket hassel. En miljö som gradvis minskat i reservatet allt eftersom slåtter och bete upphört och området växt igen.

2. Översiktlig målbild och generella riktlinjer

2.1 Övergripande mål med skötseln

Målbilden för reservatet ska vara en trädklädd betesmark bestående av en flerskiktad ädellövskog med inslag av öppna gläntor och stråk, brynmiljöer och hässlen.

2.2 Generella skötselåtgärder

Följande åtgärder ska kunna utföras i hela naturreservatet:

- Hävd genom betesdrift eller slåtter.
- Åtgärder för att gynna skyddsvärda buskar och träd och ersättare som t.ex. friställning.
- Veteranisering av ekar eller andra lämpliga träd.
- Åtgärder för att gynna arter knutna till reservatets livsmiljöer.
- Åtgärder för att bekämpa invasiva främmande arter.
- Utsättning av arter knutna till reservatets livsmiljöer.
- Döda träd som fallit över vägar, stigar, kulturlämningar, stängsel, åkermark eller liknande får upparbetas, flyttas men lämnas kvar i

reservatet. I område A får vindfällan av ask och björk under 20 cm i brösthöjd upparbetas och tillgodoses av markägaren.

Åtgärder ska anpassas så att körskador minimeras.

Kulturlämningar som till exempel stenmurar, kan med fördel röjas fria från träd och buskar om det är förenligt med bevarandet av naturvärdena.

Eventuell utförsel, flisning och bränning av avverkat material ska ske vid en tidpunkt som inte missgynnar insekter och andra organismer som förökar sig i materialet. Invasiva arter eller andra arter som påverkar syftet med reservatet negativt omfattas inte av detta.

Naturvårdsåtgärder ska ske vid en tid och på ett sätt som inte påverkar störningskänsliga skyddsvärda arter negativt.

3. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i 1 skötselområde, se skötselplankarta, bilaga 5.1.

3.1 Skötselområde 1: Trädklädd betesmark (9,1 ha)

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av hela reservatet och består av mestadels äldre ädellövskog av ek, lind, ask, lundalm, vresalm och lönn. Många av träden är över hundra år gamla och vidkroniga. Det finns gott om döda träd i form av fallna stammar och högstubbar, främst av ask. Hassel är dominerande i buskskiktet och vissa individer är mycket gamla och grova. I övrigt förekommer hagtorn, skogskornell, brakved och enstaka slånpartier. I markskiktet växer sippor, skugglosta, vårärt, tandrot, lungört och orkidéer. Fungan är mycket intressant och indikerar en lång kontinuitet av ädellövträd framförallt av ek och lind men även hassel.

Västra delen av skötselområdet saknar äldre träd men består ställvis av fina hässlen men även igenväxta partier med hagtorn, brakved och ung hassel samt spridda björkar och alar.

Bevarandemål

- Arealen av Natura-2000 naturtypen trädklädd betesmark (9070) ska vara minst 6,2 hektar.
- Ädellövträd ska prägla skogen. Krontäckningen ska variera mellan tätare och glesare beskogad mark.
- Det ska finnas rikligt av gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare av ek, lind och hassel.

- Det ska finnas ett väl utvecklat och varierat buskskikt. Gamla buskar, av bl.a. hassel ska förekomma rikligt.
- Det ska finnas rikligt med stående och liggande döda träd eller träddelar, håligheter eller skador på ek och andra ädellövträd, i olika dimensioner och nedbrytningsgrad.
- Bete och/eller slätter med naturvårdande röjning ska påverka dynamik och struktur.
- Solexponerade, varma och vindskyddade miljöer och strukturer ska prägla skogen genom en mosaik av variation mellan täta respektive öppna och glest beskogade delar samt bryn.
- Det ska finnas typiska arter av artgrupperna lavar, mossor eller svampar.
- Det ska finnas arter av marklevande marksvampar knutna till ädellövträd med varmt mikroklimat.

Skötselåtgärder

Initiala restaureringsinsatser

- Lämpliga gamla träd av främst ek, samt ersättare i olika generationer friställs.
- Veteranisering av ekar eller andra lämpliga träd.
- Nyhamling av lind.
- Åtgärder för att skapa död ved vid behov, såsom ringbarkning, veteranisering, fällning och toppkapning av främst ek.
- Uppsättning av hägn för betesdrift.
- Uppsättning av mulmholkar.
- Naturvårdshuggning och röjning för att skapa varma gläntor, bryn och öppna stråk. Valet av buskar och träd som ska avverkas ska göras med hänsyn till de svampmycel av hotade arter som ska bevaras i området.

Löpande skötsel

- Betesdrift. Fällindelning, betesfria år och/eller ersättning med slätter får ske om det bedöms gynna områdets bevarandevärden. Antalet djurenheter per hektar ska anpassas till fällans storlek, säsong och djurslag för att uppnå en extensiv betesintensitet. Slätter eller återkommande röjning kan ersätta bete om tillgången till betesdjur är begränsad eller att ny kunskap förespråkar slätter.
- Igenväxningsvegetation i form av sly och buskar röjs bort vid behov.
- Underhållsröjning av gläntor, bryn, friställda träd och vid behov ytterligare friställning av andra lämpliga ädellövträd.
- Underhåll av mulmholkar.
- Underhåll av stängsel.

Friluftsliv

Beskrivning

Området har fram till 2025 haft få besökare och är lågt prioriterat vad gäller satsningar på friluftsliv. De anordningar som finns är en parkeringsplats samt en informationstavla.

Bevarandemål

- En väl underhållen parkeringsplats ska finnas i anslutning till reservatet.
- Gränsmarkeringen för området ska vara i gott skick.
- Det ska finnas minst en informationstavla i området.
- Det ska finnas information om området och dess anordningar på Länsstyrelsens hemsida.

Skötselåtgärder

- Regelbunden tillsyn och underhåll av skylt, parkering och gränsmarkering.
- Skyltar som förbjuder dumpning bör sättas upp på parkeringsplatsen.
- Länsstyrelsen står för kostnader förenliga med underhåll av parkeringsplatsen.
- Träd och grenar som bedöms som farliga i anslutning till parkeringen eller stängselgatan får åtgärdas och i första hand beskäras eller kapas till högstubbar och den döda veden lämnas då i området som livsmiljö för flora och fauna om det inte påverkar framkomligheten.

5. Dokumentation och uppföljning

5.1 Dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder

Vid åtgärder och uppföljning av skötselåtgärder ska förvaltaren dokumentera:

- var, hur och när åtgärder/uppföljning utförts
- vem som utfört åtgärder/uppföljning
- kostnad och finansiering för utförd åtgärder/uppföljning.

Det rörliga friluftslivets inverkan på reservatet bör utvärderas i samband med att anläggande av besöksanordningar planeras. Detta gäller främst reservat med hög friluftsklassning.

Åtgärder som inte utförs av förvaltaren ska dokumenteras genom att utföraren på begäran redovisar utförda åtgärder, exempelvis bete, slätter och hamling.

5.2 Uppföljning av bevarandemål

Förvaltaren ansvarar för uppföljning av naturreservatets bevarandemål samt eventuellt behov av anpassning av skötseln. Hur bevarandemålen följs upp anges i naturreservatets uppföljningsplan. I uppföljningsplanen anges vilka målindikatorer som ska mätas för att följa upp bevarandemål. All uppföljningsverksamhet inom reservatet dokumenteras i Naturvårdsverkets databas.

5.3 Revidering av skötselplan

Om tillsyn eller uppföljning visar att det finns behov av anpassning av skötseln för att uppnå syftet med naturreservatet kan skötselplanen revideras.

6. Artlista

Förteckning över känd förekomst av rödlistade arter, signalarter, arter upptagna i EU:s art- och habitat- respektive fågeldirektiv, arter som berörs av Åtgärdsprogram för hotade arter samt andra intressanta arter inom naturreservatet Isgärde. Artlistan är sammanställd med data från Artportalen uttag 1975 – 2025 samt uppgifter från tidigare skötselplan.

Rödlistekategorier enligt den nationella rödlistan fastställd av Naturvårdsverket 2020.

Rödlistekategori:

- EX = utdöd (extinct)
- RE = nationellt utdöd (regionally extinct)
- CR = akut hotad (critically endangered)
- EN = starkt hotad (endangered)
- VU = sårbar (vulnerable)
- NT = nära hotad (near threatened)
- DD = kunskapsbrist (data deficient).

S: Signalart enligt Skogsstyrelsens signalartslista för nyckelbiotopsinventeringen.

N2000: Arter som står upptagna i bilaga 2 till art- och habitatdirektivet. Det vill säga en art av sådant unionsintresse att särskilda bevarandeområden (art- och habitatdirektivet) behöver utses.

ÅGP: Arter som berörs av Åtgärdsprogram för hotade arter.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Rödliste-kategori	Signalart	Övrigt
Kärlväxter				
Ormbär	<i>Paris quadrifolia</i>		S	
Sankt Pers nycklar	<i>Orchis mascula</i>		S	F
Storrams	<i>Polygonatum multiflorum</i>		S	
Strävlost	<i>Bromopsis benekenii</i>		S	
Gulsippa	<i>Anemone ranunculoides</i>		S	
Blåsippa	<i>Hepatica nobilis</i>		S	
Vårärt	<i>Lathyrus vernus</i>		S	
Underviol	<i>Viola mirabilis</i>		S	
Tandrot	<i>Cardamine bulbifera</i>		S	
Murgröna	<i>Hedera helix</i>		S	
Skugglost	<i>Bromopsis ramosa</i>	NT		
Vresalm	<i>Ulmus laevis</i>	CR		
Lundalm	<i>Ulmus minor</i>	CR		
Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	EN		
Svampar				
Flikmurkla	<i>Gyromitra fastigiata</i>	EN		
Praktspindling	<i>Cortinarius eucaeruleus</i>	VU		
Sockelspindling	<i>Cortinarius saporatus</i>	EN		
Ametistspindling	<i>Cortinarius sodagnitus</i>	EN		
Sötdoftande spindling	<i>Cortinarius suaveolens</i>	EN		ÅGP
Saffransfingersvamp	<i>Ramariopsis crocea</i>	VU		
Lindspindling	<i>Cortinarius tiliae</i>		S	
Stinkbrosking	<i>Gymnopus foetidus</i>		S	
Lavar				
slät lönnlav	<i>Bacidia fraxinea</i>		S	
Mossor				
Trädporcella	<i>Porella platyphylla</i>		S	
Grov baronmossa	<i>Anomodon viticulosus</i>		S	
Platt fjädermossa	<i>Alleniella complanata</i>		S	
Insekter				
Öländsk kamklobagge	<i>Omophlus pubescens</i>	EN		
Vitgul lövängsbrokmal	<i>Heinemannia festivella</i>	NT		

Trollspinnare	<i>Harpyia milhauseri</i>		S	
---------------	---------------------------	--	---	--

7. Referenslista

Artdatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken SLU, Uppsala.

Andersson, L (red), Löfgren, R (red). 2000. Sydsvenska lövskogar och andra lövbärande marker. Naturvårdsverket. Rapport 5081

Hedin, J., Niklasson, M. & Bengtsson, V. 2018. Veteranisering – verktyg istället för tid. Fauna & Flora. 113:2, 13 -25.

Forslund, M., Knutsson, T., Lange, C., Råberg, S. 1998. Inventering av hässlen på Ölands mittland. Länsstyrelsen i Kalmar län. Meddelande 1998:8

Forslund, M (red). 2001. Natur och kultur på Öland. Naturvårdsprogram för Kalmar län. Länsstyrelsen i Kalmar län

Nitare, J. 2019. Skyddsvärd skog, naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsen. Jönköping

Ölands Botaniska Förening. 1993. Protokoll från inventering av signalerande och rödlistade kärlväxter och kryptogamer i Mittlandskogen. Länsstyrelsen Kalmar län.

Knutsson, T. 2009. Åtgärdsprogram för svampar i kalkrika ädellövbärande fodermarker. Rapport 5950. Naturvårdsverket

Webbplatser

Artdatabanken, rödlistade arter, <http://artfakta.artdatabanken.se/>

Naturvårdsverket. Art- och naturtypsvisa vägledningar för Natura 2000. Naturvårdsverkets hemsida: <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Skyddad-natur/Natura-2000/>

Artportalen, <http://www.artportalen.se/>

Riksantikvarieämbetets fornlämningsregister, <http://www.fmis.raa.se>

Geologiska data, <http://www.sgugeolagret.se/GeoLagret/>

Historiska kartor har laddats ner via Lantmäteriets e-tjänst [Arkivsök](#)

8. Bilagor

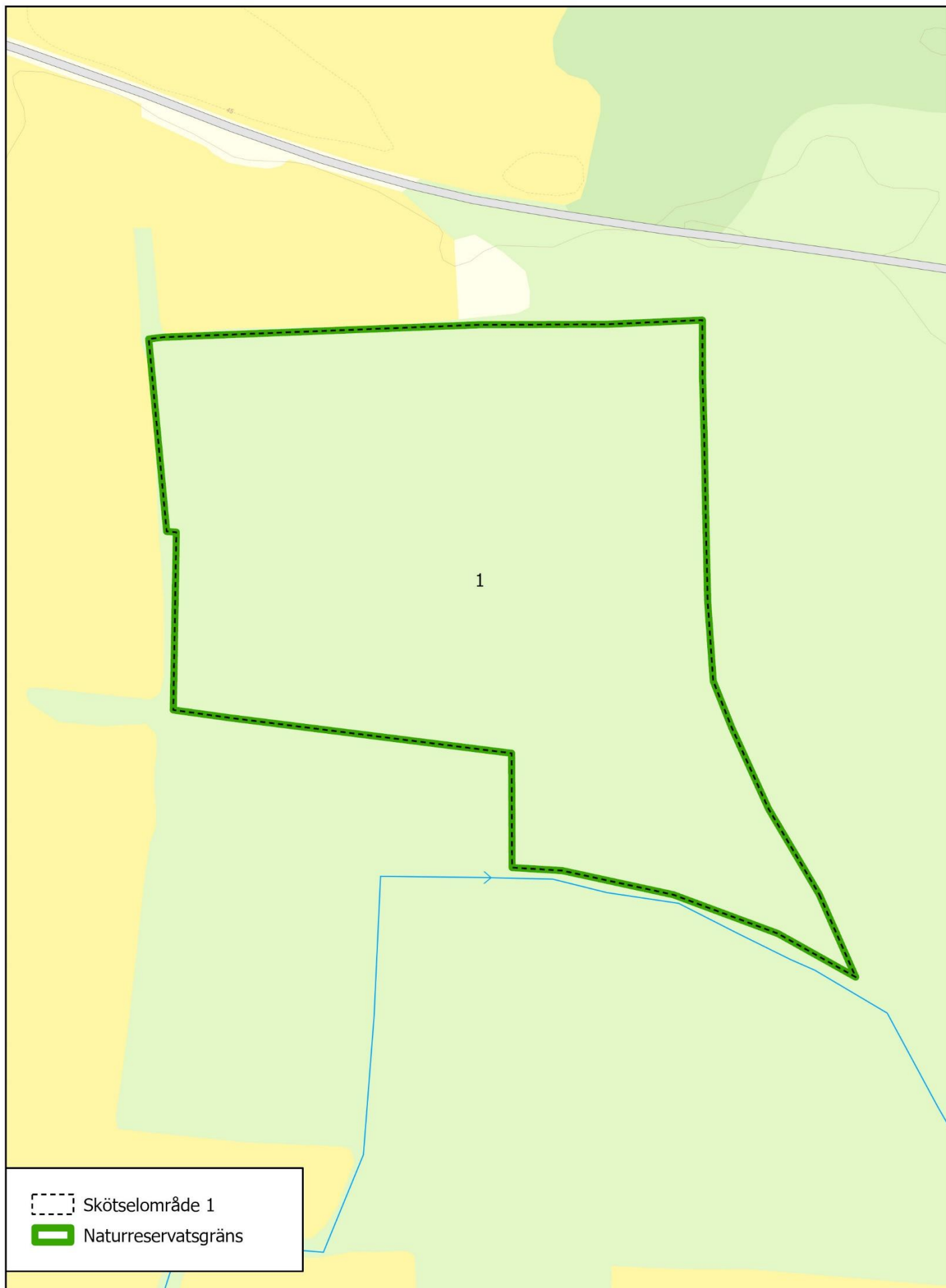
5.1 Skötselplankarta

5.2 Natura-naturtypskarta

5.3 Bevarandeplan

Skötselplankarta Naturreservatet Isgärde

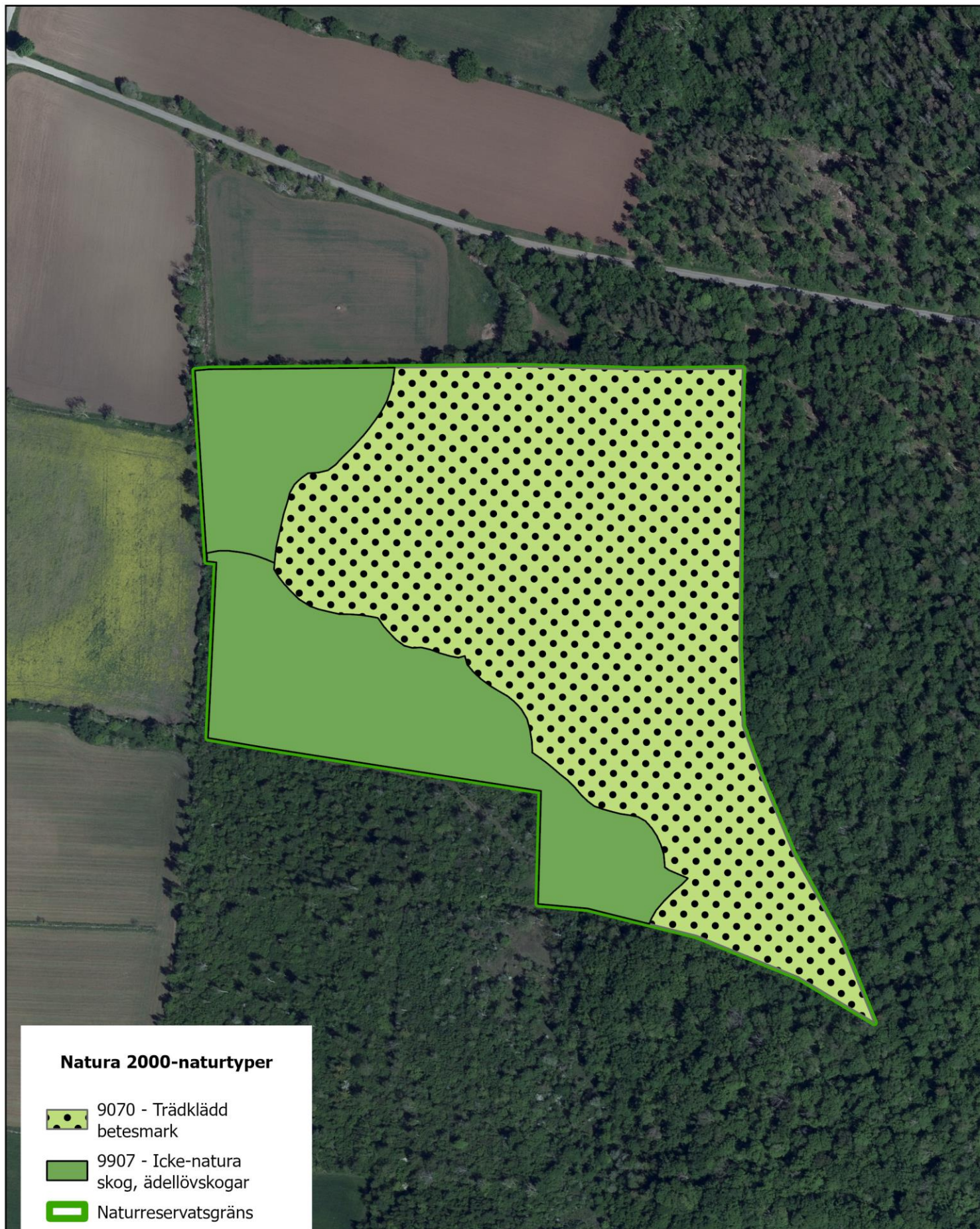

Länsstyrelsen
Kalmar län

Naturtypskarta Naturreservatet Isgärde

Bilaga 5:2
Tillhör Länsstyrelsens ärende
dnr 8692-2024

Bakgrundskarta © Lantmäteriet Skala 1:3000

Bevarandeplan för Natura 2000-området Isgärde, SE0330141

Allmän information

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument.

Föreskrifter enligt reservatsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har till kommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 28 a §). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden bör samråd ske med Länsstyrelsen före genomförandet.

Vid skogsbruksåtgärder utanför Natura 2000-området sker samråd med Skogsstyrelsen.

Mer information finns på Länsstyrelsens webbplats www.lansstyrelsen.se/kalmar. Sök efter "Tillstånd Natura 2000".

Kartor

Information om naturtypers och arters aktuella utbredning i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på "kartverktyget skyddad natur". I kartverktyget söker du upp aktuellt område och klickar på namnet för mer information.

Namn	Isgärde (SE0330141)
Kommun	Mörbylånga
Områdets totala areal	9,1 ha
Markägarförhållanden	Statlig och privat markägare
Regeringsbeslut, historik	Område av gemenskapsintresse (SCI) -förslag av regeringen i december 1998. SCI fastställt av EU-kommissionen i januari 2005. Särskilt bevarandeområde (SAC) enligt art- och habitatdirektivet fastställt av regeringen i mars 2011.
Naturtyper som ska bevaras i området*	Areal (ha)
9070 – Trädklädd betesmark	6,2 ha
*Arealer för naturtyper är angivna utifrån nuvarande kunskapsläge. Följande naturtyp finns ej kvar då de efter fältinventering klassats till annan naturtyp eller utvecklingsmark: 9020 – Nordlig ädellövskog 6,3 ha 9160 - Näringsrik ekskog 1 ha	
Arter som ska bevaras i området	1083 – Ekoxe, <i>Lucanus cervus</i>
Bevarandesyfte	Syftet med Natura 2000-området är att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.
Prioriterade bevarandevärden	Att bevara och utveckla en trädklädd betesmark med de strukturer och processer som är en förutsättning för områdets arter.
Motivering	Områdets har höga naturvärden knutna till ek- och hasselrik ädellövskog med rik förekomst av gamla och grova hasselbuskar, ekar och andra ädellövträd. Olikåldrighet i trädskiktet, träd i olika grader av solexponering, mulmträd, död och döende ved i olika nedbrytningsstadier och grovlekar, blomrika gläntor och brynmiljöer samt en hög artrikedom med många rödlistade arter utgör viktiga strukturer
Prioriterade åtgärder	Restaurering av trädklädd betesmark med återinförande av bete, naturvårdsröjning och friställning av grova, ljuskrävande träd.
Beskrivning av området	Se skötselplan
Vad kan påverka området negativt	• Avverkning av kringliggande ädellövskogsområden leder till att Natura 2000-området isoleras från andra områden med likvärdiga naturvärden vilket minskar spridningsmöjligheten för växter och djur knutna till ädellövskog och trädklädd betesmark. Isolering försämrar Natura 2000-nätverket och kan på lång sikt leda till att redan hotade arter försvinner. • Avverkning av skog utanför Natura 2000-områden är inte förbjuden, men det är

	samtidigt viktigt att det sker på ett sätt som tar hänsyn till påverkan på området samt till skogsmiljöer med höga naturvärden även i omgivningen. • Invandrande gran och främmande trädslag. • Exploatering och förändrad markanvändning i omgivande marker. • Utebliven hävd och igenväxning.
Bevarandeåtgärder	Gällande regler: • Enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken krävs tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötsel och naturvårdsförvaltning av området. • Natura 2000-området är naturreservat (Isgärde) och skyddas enligt 7 kap. 4-8 §§ miljöbalken. I reservatsföreskrifterna regleras bland annat naturvårdsförvaltningen, allmänhetens fri- och skyldigheter samt markägarens/nyttjanderättshavarens förfoganderätt över området och vad denne behöver tåla för intrång. Bevarandeåtgärder specifika för Isgärde: • För de delar av Natura 2000-området som är naturreservat finns en fastlagd skötselplan med bevarandeåtgärder som bör följas. • Natura 2000-området berörs av Naturvårdsverkets åtgärdsprogram för svampar i kalkrika ädellövbärande fodermarker. Åtgärdsprogram förordar konkreta och specifika åtgärder för skydd och bevarande av särskilt hotade arter och livsmiljöer. Hänsyn bör tas till dessa.
Uppföljning av naturtyper och arter	Se skötselplan
Beskrivning, bevarandemål och bevarandetillstånd för naturtyper och arter	Se skötselplan